

פרק ממצאים

סקירה

פרק הממצאים הנוכחי עוסק בבחינת הקשר בין מסוגלות אקדמית לבין התמדה בלמידה בקרב סטודנטים לתואר ראשון, על בסיס מחקר חתך מתאמי המתבסס על שאלון דיווח עצמי. במסגרת המחקר נאספו נתונים ממדגם סטודנטים בשנות לימוד שונות, במטרה לבחון האם רמות גבוהות יותר של מסוגלות אקדמית מדווחת מלוות ברמות גבוהות יותר של התמדה בלמידה מדווחת. בטרם בחינת השערת המחקר נבדקה מהימנות הסולמות ששימשו למדידת שני המשתנים, וכן הוצגה סטטיסטיקה תיאורית של משתני הרקע ושל ציוני הסולמות. בהמשך נבחן הקשר בין המשתנים באמצעות ניתוח מתאם, תוך התייחסות להנחות היסוד הנדרשות לביצועו, ובכללן פיזור הנתונים, אופי הקשר הליניארי ונוכחות של ערכים חריגים או משפיעים. הממצאים מוצגים תוך דיווח גודל הקשר ומידת אי הוודאות הנלווית לו, וכל אחד מהם נבחן ביחס לרמת המובהקות שנקבעה מראש. יש להדגיש כי מערך המחקר מאפשר לתאר קשר בין דיווחים שנאספו בנקודת זמן אחת בלבד, ואינו מאפשר הסקת מסקנות באשר לכיוון סיבתי בין המשתנים הנבדקים. כמו כן, הכלי ששימש לאיסוף הנתונים נבנה לצורכי המחשה בלבד ואינו מוצג ככלי מחקר מתוקף. הפרשנות המלאה של הממצאים, לרבות קביעת מצבה של השערת המחקר, מוצגת בהמשך הפרק בהתייחס לכל ניתוח בנפרד.

מגבלות פרשנות

- משום שהמחקר אינו ניסוי מבוקר, התוצאות מתארות קשרים בין המשתנים, ולא יחסי סיבה ותוצאה.
- משום שהמדגם לא נדגם בדיגום הסתברותי, יש לנהוג בזהירות בהכללה מעבר למדגם זה.

סטטיסטיקה תיאורית

מדגם: N = 180 משתתפים.

טבלה 1

פרטים סוציו-דמוגרפיים של נבדקי המחקר (N = 180)

משתנה	n	%
שנת לימוד בתואר		
שנה ב	63	35.0
שנה ג	61	33.9
שנה א	56	31.1

טבלה 2

סטטיסטיקה תיאורית של משתני המחקר (N = 180)

משתנה	סקאלה	מינימום	מקסימום	ממוצע	סטיית תקן
מסוגלות אקדמית	1-5	1.20	5	2.99	0.75
התמדה בלמידה	1-5	1.20	4.60	2.98	0.73

הערה. סקאלה = טווח התשובות של פריטי השאלון.

טבלה 3

מתאמי פירסון בין סולמות המחקר (N = 180)

משתנה	1	2
1. מסוגלות אקדמית	—	
2. התמדה בלמידה	.43**	—

הערה. .01. p < **. .05. p < * מבחנים דו-זנביים.

טבלה 4

מהימנות עקביות פנימית (אלפא של קרונברך) של סולמות המחקר

משתנה	פריטים	פריטים הפוכים	פריטים שהוסרו	אלפא של קרונברך
מסוגלות אקדמית	5	—	—	.82
התמדה בלמידה	5	—	—	.77

טבלה 5

התפלגות התשובות לפריטי השאלון

			תשובה					
SD	M	n	5	4	3	2	1	פריט
מסוגלות אקדמית								
0.96	2.99	180	7 (3.9)	50 (27.8)	69 (38.3)	43 (23.9)	11 (6.1)	אני מסוגל או מסוגלת להבין חומר לימוד חדש גם כשהוא מורכב.
1.02	2.99	180	11 (6.1)	46 (25.6)	67 (37.2)	43 (23.9)	13 (7.2)	אני יודע או יודעת איך לגשת למטלה אקדמית לא מוכרת.
0.98	2.96	180	8 (4.4)	43 (23.9)	78 (43.3)	36 (20.0)	15 (8.3)	אני מסוגל או מסוגלת למצוא דרך לפתור קושי שעולה בלימודים.
1.02	3.00	180	13 (7.2)	46 (25.6)	57 (31.7)	56 (31.1)	8 (4.4)	אני מאמין או מאמינה שאוכל לעמוד בדרישות הקורסים שלי.
1.00	3.02	180	8 (4.4)	54 (30.0)	65 (36.1)	40 (22.2)	13 (7.2)	אני מסוגל או מסוגלת להשתמש במשוב כדי לשפר את עבודתי האקדמית.
התמדה בלמידה								
0.99	3.01	180	17 (9.4)	31 (17.2)	76 (42.2)	49 (27.2)	7 (3.9)	אני ממשיך או ממשיכה לעבוד על מטלה גם כשהיא דורשת יותר זמן משציפיתי.
1.00	2.98	180	14 (7.8)	36 (20.0)	72 (40.0)	48 (26.7)	10 (5.6)	אחרי ניסיון שלא הצליח אני חוזר או חוזרת לנסות שוב.
1.04	2.95	180	12 (6.7)	41 (22.8)	69 (38.3)	42 (23.3)	16 (8.9)	אני מקדיש או מקדישה זמן קבוע לקידום משימות הלימוד שלי.
0.98	2.96	180	8 (4.4)	46 (25.6)	70 (38.9)	43 (23.9)	13 (7.2)	אני משלים או משלימה משימות לימוד גם כשהמוטיבציה שלי נמוכה.
1.04	3.00	180	14 (7.8)	42 (23.3)	66 (36.7)	46 (25.6)	12 (6.7)	כשחומר אינו ברור לי אני ממשיך או ממשיכה לחפש הסבר.

הערה. בכל תא מוצגים מספר המשיבים ואחוזם (בסוגריים) מכלל תשובות הפריט; לצדם הממוצע וסטיית התקן של הפריט.

השערה 1

בוצע ניתוח קשר להערכת השערה זו.

ממצאי המתאם תומכים בהשערה: נמצא קשר חיובי ומובהק בין מסוגלות אקדמית להתמדה בלמידה, כלומר ככל שהסטודנטים מדווחים על רמת מסוגלות אקדמית גבוהה יותר, כך הם נוטים לדווח גם על רמת התמדה בלמידה גבוהה יותר. יש לזכור כי מדובר בנתוני חתך המתבססים על דיווח עצמי בנקודת זמן אחת, ולכן אין בממצא זה כדי לבסס טענה סיבתית לפיה מסוגלות אקדמית גורמת להתמדה גבוהה יותר.

$N = 180, r(178) = .43, p < .001, p_{adj} < .001$

התוצאה היתה: אוששה.

תרשים 1
התמדה בלמידה

